

El dret de petició i la Comissió de Peticions del Parlament de Catalunya

Introducció

Per tal d'analitzar el dret de petició, primer cal explicar què és pròpiament el dret de petició i, després, com funciona la Comissió del Parlament de Catalunya. Un punt en què faré un especial incís és el vincle de la Comissió de Peticions amb els departaments de la Generalitat i quins són els diferents tipus de relacions que hi pot haver entre la Comissió i els departaments.

El marc normatiu del dret de petició

El dret de petició prové de la Constitució, article 29, d'una secció de drets fonamentals i que, per tant, són els drets que tenen una màxima protecció jurídica, en els quals fins i tot es preveu el recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional. El dret de petició

Antoni Comín,
Diputat i president de la Comissió de Peticions

És diputat del grup Socialistes-Ciutadans pel Canvi i professor de Ciències Socials a ESADE. Es va llicenciar en Filosofia i Ciències Polítiques, i és pianista.

Col·labora periòdicament a la revista "El Ciervo" i al diari "El Mundo", a l'edició de Catalunya. És autor de diversos llibres i ha participat en diverses publicacions, com "La igualdad, una meta pendiente" (1999); "La mundialización: aspectos políticos", "¿Mundialización o conquista?" (1999); "Los cambios son posibles" (2002), i "Globalizar la política para democratizar la economía", "Mundo global, justicia parcial" (2003).

És diputat al Parlament Catalunya des de l'any 2003 i president de la Comissió de Peticions de la cambra catalana.

És membre de la Fundació Alfons Comín i del Centre d'Estudis Cristianisme i Justícia.

és l'últim de la llista de drets fonamentals, però també disposa de les garanties adscrites a aquests drets.

El dret de petició -que era el procediment tècnic administratiu del dret de petició- estava regulat per una Llei de l'any 1960. Per tant, teníem un dret recollit en la Constitució, però que estava regulat per mitjà d'una llei preconstitucional. Aquesta situació para-

doxal quedava parcialment resolta pel fet que, un cop aprovada la Constitució, l'exercici d'aquest dret es complia d'acord amb les sentències relatives a aquest, que havia emès el Tribunal Constitucional. Bàsicament hi ha dues sentències que cal destacar, una de 1988 i una altra de 1993, i que són les que, de fet, regulaven el dret de petició.

Aquest marc normatiu va canviar l'any 2001, quan es va decidir fer una llei orgànica, com correspon a una llei que desenvolupa un dret fonamental, i que es basa òbviament en la jurisprudència prèvia del Tribunal Constitucional. Aquesta demora a regular, com correspon a un dret fonamental, em fa fer una primera reflexió. Sota el meu punt de vista, aquesta llei arriba una mica tard, perquè el fet que un dret fonamental estigui regulat per una llei preconstitucional fins a l'any 2001 es desvia de la normalitat. A priori, doncs, es podria donar a entendre que som davant d'un dret fonamental relativament menor, fins al punt que en la democràcia s'ha permès tenir-lo regulat per mitjà d'una llei prèvia a la mateixa Constitució. Tanmateix, com veurem, aquest dret compleix una funció molt específica i necessària. Per això, crec que són els titulars d'aquest dret, és a dir, els ciutadans i ciutadanes, els qui hauran de valorar si es tracta d'un dret menor o no i fins a quin punt mereix ser conegut i tingut en compte.

Característiques del dret de petició

Quan la Llei parla de petició, en la seva exposició de motius, explicita que hi considera demandes, queixes, informacions, suggeriments o propostes que els ciutadans vulguin adreçar als poders públics.

Pel que fa al titular del dret, cal dir que pot exercir una petició qualsevol persona natural o jurídica, independentment de la seva nacionalitat. Es pot exercir tant individualment com col·lectivament, amb l'excepció, com especifica la mateixa Constitució, que els militars només la poden exercir individualment, però no de manera col·lectiva.

Es pot adreçar a qualsevol poder públic, tant a òrgans del poder legislatiu com a òrgans del poder executiu, tant a òrgans de l'Administració (central o autonòmica) com a qualsevol institució pública, administració d'autoritat, o qualsevol òrgan de direcció d'organismes o entitats vinculades o dependents de les administracions públiques. És a dir, pel que fa als destinataris de la petició, es tracta d'un dret completament extensiu. Aquest és un primer aspecte que ja ens revela que potser no es tracta d'un dret tan menor.

D'entrada, la petició pot versar sobre qualsevol assumpte o matèria que tingui a veure amb l'àmbit competencial del destinatari. Per tant, a priori, també l'objecte és d'una amplitud absoluta, però en resten excloses totes les peticions per a les quals l'ordenament jurídic estableixi un procediment específic, ja sigui legislatiu, administratiu o judicial. Aquí hi ha la principal restricció pel que fa a l'objecte d'aquest dret i, per tant, del criteri bàsic a l'hora de situar aquest dret dins del conjunt de l'arquitectura constitucional.

D'acord amb l'objecte del dret, no es poden fer peticions per a les quals l'ordenament jurídic ja disposa d'un procediment específic, ja sigui legislatiu, administratiu o judicial

En relació amb això, les sentències del Tribunal Constitucional prèvies a la Llei orgànica ja disposaven que el dret de petició exclogués qualsevol petició que es fonamentés en l'al·legació d'un dret subjectiu que estigués especialment protegit per l'ordenament jurídic i que tingués una via de protecció específica. Així, se n'excloïa, per exemple, qualsevol reclamació en via administrativa; qualsevol qüestió que fos objecte de demanda, de recurs judicial, o qualsevol matèria que fos objecte de denúncia penal, entre d'altres.

Per tant, en veritat, parlem d'un dret que té un caràcter supletori respecte dels procediments formals ordinaris, ja siguin de tipus legislatiu, administratiu o judicial, que són els específics i habituals. I aquí hi ha la clau de l'assumpte, la clau que ens permet delimitar amb precisió el contingut d'aquest dret: el seu àmbit queda circumscrit a allò que és estrictament discrecional o graciable del poder públic al qual es destina la petició.

En un estat de dret, els ciutadans, per relacionar-se amb els poders públics, disposen de procediments ordinaris, que són procediments vinculants al poder públic amb el qual es relacionen. La gran majoria de les relacions entre poders públics i ciutadans, per tant, estan fora de l'àmbit del que és graciable o discrecional. Això, de fet, és el que ens permet parlar pròpiament d'estat de dret: el fet que el marge per a la discrecionalitat dels poders públics es redueixi a la mínima expressió. De fet, la història de la construcció de l'estat de dret és justament la història de la substitució dels comportaments graciabls pels comportaments regulats per procediments específics. Abans de l'estat de dret, quasi totes les decisions dels poders públics eren discrecionals i en una democràcia pràcticament no n'hi ha cap.

Tanmateix, sempre hi ha una possibilitat de relacionar-se amb els poders públics més enllà dels procediments vinculants. Per més

que les relacions entre els poders públics i els ciutadans tinguin majoritàriament un procediment específic, sempre queda un marge per a la discrecionalitat. I aquest marge és el que vol cobrir el dret de petició. És un dret que fa referència a les decisions discrecionals dels poders públics, decisions amb relació a les quals els ciutadans i ciutadanes poden exercir un dret de proposta, que és el que coneixem, precisament, com a dret de petició.

L'àmbit del dret de petició queda delimitat al que és estrictament discrecional o graciable del poder públic a qui s'adreça la petició

Ens preguntàvem, al principi, per què ens permetíem, en una situació ja constitucional i democràtica, tenir un dret regulat per una llei franquista. La resposta és clara: perquè aquest dret tingui plena coherència amb un sistema democràtic, la clau és que el poder públic al qual es dirigeixen les peticions sigui democràtic, i això ja estava garantit amb la resta de la legislació orgànica a partir de la Constitució. La Llei de 1960 –igual que la que es va fer després– regulava la tramitació del dret de petició des del punt de vista procedimental. Però, com deia, si els poders als quals es dirigeix aquest dret estan regulats d'acord amb l'ordenament democràtic, ja està resolt el caràcter democràtic d'aquest dret.

En l'article 8 de l'actual Llei orgànica s'exposen les causes d'inadmissibilitat de les peticions de les institucions que en siguin les destinatàries i són aquestes causes les que garanteixen el caràcter necessàriament residual o supletori d'aquest dret. Hi ha una primera causa d'inadmissibilitat relativa a les peticions que no tinguin a veure amb les competències de l'òrgan o el poder al qual es dirigeix la petició. Tanmateix, la Llei aclareix, immediatament, dues causes d'inadmissibilitat més: no s'admeten les peticions la resolució de les quals s'hagi d'emparar en un dret que tingui un procediment parlamentari, administratiu o judicial, i no s'admeten les peticions sobre les quals ja hi hagi un procediment parlamentari, administratiu o judicial en marxa i sobre el qual encara no hi hagi una resolució, una decisió en ferm.

Per tant, la principal característica d'aquest dret és el seu caràcter residual. S'ha dit abans, en un estat de dret la majoria de drets dels ciutadans estan regulats per procediments específics, legislatius, judicials o administratius, i el que és propi de l'estat de dret és que l'àmbit discrecional o gracioble sigui molt restringit. Que el dret de petició sigui residual és un símptoma que l'Estat ha evolucionat, que els ciutadans tenen grans garanties davant dels poders públics i que la ciutadania està més ben protegida. Fa uns quants segles, quan les coses encara no eren així, abans que l'Estat fos un estat de dret, el dret de petició era un dels drets centrals del

sistema polític. No era l'únic, però era un dels (pocs) drets bàsics. Històricament, el dret de petició estava vinculat a la condició de súbdit, no de ciutadà. D'aquí l'estranyesa que ens provoca, a vegades, que existeixi el dret de petició en un sistema democràtic.

Històricament, el dret de petició estava vinculat a la condició de súbdit, no de ciutadà, d'aquí l'estranyesa que ens provoca que existeixi el dret de petició en un sistema democràtic

Per això es diu que és un dret residual, que no significa que sigui un dret fonamental menor. Es tracta de coses diferents. En aquest moment, té un nou valor en el marc d'un sistema polític democràtic: és un dret que permet exercir la participació política, més enllà dels procediments ordinaris, és a dir, aquest dret obre un marge més per a l'exercici de la participació. El dret de petició, en efecte, té el valor de facilitar una implicació més gran dels ciutadans en les estructures institucionals de l'estat social i democràtic de dret. Per tant, si féssim un resum radical de la història del dret de petició, podríem dir que hem passat d'un dret que era un símptoma del predomini de la discrecionalitat en les relacions entre el poder i els súbdits, és a dir, d'un dret propi d'un súbdit, a un dret que és un símptoma del reforçament de la participació política, és a dir, d'un dret que és propi d'un ciutadà actiu.

La Llei de 2001 preveu uns requisits mínims per a l'exercici d'aquest dret. En el cas dels peticionaris, les obligacions són molt poques, una de les quals és enviar la petició per escrit, tot i que ja es preveuen els mitjans electrònics, i aquesta Llei garanteix la confidencialitat de les dades. També preveu l'ús de les llengües cooficials davant l'Administració general de l'Estat.

La Llei també especifica, lògicament, les obligacions dels poders públics als quals està destinada la petició. Una primera obligació és notificar la recepció de la petició i una altra és prendre alguna decisió sobre la petició. No existeix el silenci administratiu en el dret de petició. La Llei preveu, d'entrada, que la primera resposta al peticionari estigui motivada. Si no s'admet la petició, la inadmissió ha d'estar motivada. En segon lloc, si la inadmissibilitat es deu a l'existència d'altres procediments específics per vehicular la petició o per satisfer aquell suggeriment, s'ha d'explicar al peticionari on s'ha d'adreçar i quin és el procediment que es correspon a la matèria a la qual fa referència la seva petició. Si el problema és, simplement, de competència, hi ha l'obligació del poder públic que hagi estat destinatari de la petició de remetre-la directament a la institució corresponent.

Un últim apunt: com s'ha dit, la Llei orgànica preveu que el dret de petició es pugui exercir davant de poders legislatius i de poders

autonòmics i que, per tant, aquest dret es pugui exercir davant dels parlaments autonòmics. Així, la Llei especifica que, atès que els parlaments autonòmics poden ser destinataris del dret de petició, aquests podran regular la tramitació d'aquest dret segons els criteris que creguin convenients, sempre que respectin, òbviament, les disposicions de la Llei orgànica. Per tant, queda en mans de la capacitat legislativa dels parlaments autonòmics la regulació específica de la tramitació d'aquest dret davant de si mateixos.

Comissió de Peticions al Parlament

Amb la Llei orgànica ja aprovada, a Catalunya es va poder exercir el dret de petició davant del Govern de la Generalitat a partir de 2003. Gràcies al decret d'aquell any, es va regular l'exercici del dret de petició davant del Govern i de l'Administració de la Generalitat. Com s'ha vist, la Llei explicitava la possibilitat d'exercir aquest dret davant del Parlament de Catalunya, entre d'altres. A partir d'aquí comença, per tant, la història de la Comissió de Peticions del Parlament.

En el cas de la cambra legislativa catalana, com que la creació d'una Comissió de Peticions s'ha de regular a través del Reglament

del Parlament, que és una norma amb rang de llei, fins que no es fes una reforma del Reglament era impossible exercir aquest dret. El nou Reglament, aprovat l'any 2005 va crear, finalment, aquesta Comissió. Així, l'article 60 del Reglament estableix la Comissió de Peticions, per tal que els ciutadans i ciutadanes puguin fer arribar les seves queixes, propostes o els seus suggeriments davant del Parlament, regula mínimament la tramitació de les peticions i explica les diferents actuacions que pot fer la Comissió amb relació a aquestes.

Tanmateix, els membres de l'actual Comissió de Peticions, als quals ens ha tocat la responsabilitat de posar-la en marxa, així com de crear la cultura interna de la Comissió i d'establir-hi les pràctiques de funcionament, vam considerar que amb la Llei orgànica i el Reglament no n'hi havia prou per dotar de suficient seguretat jurídica el procés de tramitació, ni tampoc per delimitar de la manera més precisa possible l'àmbit d'actuació i l'estricta abast competencial de la Comissió. Per exemple, és imprescindible que davant de peticions de caràcter similar ens assegurem que es du a terme una tramitació similar i que no es prenen decisions contradictòries amb relació a les diverses peticions.

Per aquest motiu, es va considerar que era una prioritat elaborar unes normes internes de funcionament (un "reglament" específic

de la Comissió). Vam encarregar al lletrat de la Comissió, el senyor Antoni Bayona, un estudi comparat de la normativa relativa a les comissions de peticions d'altres parlaments: parlaments autonòmics de l'Estat espanyol, parlaments autonòmics d'altres països (com la Comissió de Peticions del Parlament escocès), parlaments nacionals (com l'Assemblea francesa) o del Parlament Europeu. Un cop coneguda l'experiència comparada, vam redactar i aprovar les nostres normes internes que, partint de la Llei orgànica i del Reglament del Parlament, acaba de concretar els procediments de tramitació i l'abast competencial de la Comissió. I també aclareix de manera més precisa les "fronteres institucionals" de la Comissió amb relació a altres institucions o figures properes, com la Sindicatura de Greuges de Catalunya o la Iniciativa Legislativa Popular (ILP).

El procés de tramitació

En el procés de tramitació, el primer que cal fer és notificar la recepció a la persona interessada o les persones interessades. Seguidament, la Mesa ampliada fa l'examen preliminar de la petició. (Cal assenyalar que la Mesa ampliada és un òrgan clau de la Comissió, perquè hi són representats tots els grups de la cambra,

i intenta treballar sempre per consens.) En aquest examen preliminar es comproven els requisits formals, com els que estableix la Llei orgànica, i s'avalua la competència del Parlament. Si hi ha problemes de forma, aquesta es retorna al peticionari i se li dona un termini que estableix la Llei per esmenar aquests defectes.

L'admissió a tràmit

L'admissibilitat o la inadmissibilitat es decideix d'acord amb l'article 8 de la Llei. No s'admeten a tràmit quan hi ha un problema de competències, tampoc quan hi ha un procediment judicial, administratiu o legislatiu en marxa relatiu a aquella mateixa qüestió. La decisió sobre la inadmissibilitat és, per damunt de tot, una decisió basada en arguments jurídics, no polítics.

Sobre l'admissió a tràmit hi ha un punt que és important d'aclarir. Com s'ha vist, només es poden admetre a tràmit qüestions que tinguin a veure amb les competències del Parlament i que no siguin objecte d'un procediment –legislatiu, administratiu o judicial– específic. Això podria dur a pensar que només hem d'admetre a tràmit peticions que tinguin a veure amb la nostra funció legislativa. En aquest cas, es tractaria d'aquelles peticions que posen de manifest defectes o imperfeccions o aspectes millorables de les lleis en vigor. Tanmateix, no ha estat aquesta la lectura que hem

fet a la Comissió de les nostres competències, ja que el Parlament no té com a única competència la funció legislativa, sinó també la funció de control i impuls del Govern. Per tot això, la Comissió també admet a tràmit totes les peticions que, en principi, tenen a veure amb qüestions que són competència del Govern i dels departaments, perquè tot el que és competència del Govern també és, en virtut de la nostra funció de control i d'impuls, competència del Parlament.

Les actuacions prèvies

Un cop admesa a tràmit es poden fer actuacions prèvies, com ara demanar la compareixença dels peticionaris o de persones vinculades al cas, la compareixença d'experts, o fer una sol·licitud d'informació a una altra comissió, al Govern, a un departament concret, a qualsevol altre òrgan de la Generalitat, o a qualsevol Administració pública. Si es pot anar als ajuntaments a demanar informació, a priori, també s'entén que es pot anar a un ministeri.

Lògicament, com més complexa és una petició, com més valor considerem que té des del punt de vista de l'interès general, més ens entremenim en aquestes actuacions prèvies, que, de fet, són el treball fonamental de la Comissió. Entenem que una petició té

més valor com més relacionat estigui el cas que planteja amb l'interès general. En aquests casos, les compareixences –d'experts o d'afectats– són un requisit imprescindible abans de prendre una decisió, així com els informes a les institucions afectades.

La decisió final

El punt següent –i definitiu– de la tramitació és prendre una decisió. De fet, amb relació a cada petició es poden prendre dues decisions bàsiques: assumir la petició, fer-la nostra, o no. La Llei, en això, és taxativa i contundent: quan la petició s'estimi fundada, l'autoritat o òrgan competent amb relació a la qüestió plantejada està obligat a atendre-la. La decisió sobre si una petició està fundada o no, és a dir, sobre si és assumida per la Comissió o no, ja no és una decisió estrictament jurídica, sinó una decisió en la qual és bàsica la valoració discrecional que en facin els diferents diputats que en formen part.

En aquest sentit, és molt important assenyalar que a la Comissió de Peticions del Parlament de Catalunya, en aquesta legislatura, hi ha una norma no escrita que consisteix a intentar prendre totes les decisions per consens. M'explicaré en relació amb aquest punt, que considero del tot rellevant. Els diputats membres de la Comissió entenem que aquesta requereix un grau tan elevat com

sigui possible d'“autoritat moral” i de “reputació”, si se'm permet dir-ho així. Per dos motius. En primer lloc, perquè aquesta Comissió no tracta de lleis, o de resolucions, sinó de problemes molt concrets referits a ciutadans concrets, amb noms i cognoms. Per tant, considerem que no seria institucionalment legítim convertir en un motiu de confrontacions partidistes la situació –a vegades certament preocupant– de ciutadans particulars. Per aquest motiu, perquè els destinataris de les nostres decisions són ciutadans particulars, creiem que és bàsic estar revestits de la màxima legitimitat possible. I, sens dubte, el consens aporta aquest plus de legitimitat que ens sembla necessari.

En segon lloc, les decisions de la Comissió poden afectar de manera habitual el Govern i els departaments o altres institucions, i en aquest sentit també és bàsic que quan aquests reben les decisions de la Comissió, aquestes decisions estiguin revestides de la màxima legitimitat, de la màxima autoritat moral possible. Aquests són els dos motius que ens han fet entendre que en aquesta Comissió el consens ha de ser la norma, ja que, d'alguna manera, és una Comissió excepcional. Ara per ara puc dir –i ho dic amb un cert orgull, com a president de la Comissió– que ens n'hem sortit i no hi ha hagut cap decisió que no hàgim pres de manera consensuada, la qual cosa no vol dir que en alguns casos no hàgim hagut de dur a terme deliberacions llargues o complexes.

Quan una petició la fem nostra, quan és assumida, es pot concretar aquesta decisió de tres maneres diferents. Es pot remetre-la a la institució que correspongui, acompanyada d'una recomanació. Es pot decidir aprovar una proposta de resolució que reculli el que diu la petició. I, en tercer lloc, els parlamentaris representats a la Comissió de Peticions poden decidir fer una modificació legislativa per satisfer la petició quan el problema al qual aquesta fa referència només es pot resoldre per mitjà d'un canvi legislatiu. Aquest és el final del procés. Moltes vegades, un cop s'ha fet la sol·licitud d'informe a les institucions implicades –que és un tràmit que es fa la majoria de vegades– no s'assumeix la petició. Però quan és assumida, aleshores la manera de satisfer la petició pot ser una d'aquestes tres.

Finalment, un cop s'ha pres una decisió, es respon al peticionari, al qual es comunica la decisió presa i se li expliquen les actuacions fetes. La resposta recull, en cas que la petició hagi estat assumida, en quins termes ho ha estat i incorpora les raons i els motius pels quals s'hi accedeix, així com si s'han adoptat acords, mesures o resolucions específiques. Aquesta resposta es pot fer pública, si la Comissió ho considera necessari.

És important assenyalar que quan la Comissió decideix fer una modificació legislativa derivada d'una petició concreta d'un ciutadà

particular, de fet, està arribant al màxim de les seves possibilitats: està exercint en tota la seva plenitud les seves competències. És l'actuació més rellevant que pot fer. Tanmateix, per aquest mateix motiu, és imprescindible exercir amb tota la prudència aquesta competència. Perquè no seria un bon exercici de la funció legislativa modificar lleis *ad casum*, per satisfer un cas particular. Això va en contra de l'exercici legislatiu responsablement exercit, atès que la llei ha d'estar pensada com una norma general per als casos abstractament considerats, i no per resoldre casos particulars.

Aleshores, per què la Comissió a vegades decideix modificar una llei a conseqüència d'una petició, si aquesta modificació es deriva d'un cas particular? Per un motiu ben clar: perquè el cas particular que expressa la petició posa de manifest una carència, una imperfecció o un problema de la llei considerada com una norma general. En efecte, en virtut del contrast entre la llei i la realitat particular es poden descobrir mancances d'aquella pel fet de ser una norma general, més enllà del cas particular que ha posat de manifest aquesta mancança. En aquest cas, no estaríem fent una modificació legislativa *ad casum*, sinó que gràcies al *casum* el que faríem és un procés de depuració i millora de la llei.

Les “fronteres institucionals” de la Comissió de Peticions

La relació amb el Síndic, a priori, està molt ben delimitada competencialment. Sabem que el Síndic té competències sobre tots els drets que són vulnerats per l'Administració pública. Tanmateix, a la pràctica les coses no són tan immediates. Per això, les normes internes de funcionament de la Comissió, pel que fa al Síndic, expliquen que en el moment inicial del tràmit –l'examen preliminar– cal fer una comunicació cautelar perquè a vegades hi ha casos d'urgència que ens arriben a nosaltres i potser el Síndic és la institució més adequada per atendre'ls. Sobretot, perquè es tracta d'una institució amb més mitjans, que en molts casos, tot i que la petició en qüestió pugui ser competència tant del Síndic com de la Comissió, pot actuar de manera més eficaç.

En cas d'inadmissibilitat per motiu competencial, ho podem enviar a la Comissió del Síndic de Greuges del mateix Parlament. O, en cas d'admissió, les normes internes preveuen també la possibilitat de fer una tramesa a la Sindicatura un cop la Comissió hagi pres la decisió definitiva.

Pel que fa a les peticions amb implicacions legislatives, cal estudiar la diferència entre una petició així i una ILP. De fet, és prou

clara: una petició es converteix en llei per iniciativa dels grups parlamentaris. Certament, una petició es pot convertir en una proposició de llei, però això ja és una decisió política dels grups. En el cas de la ILP, en canvi, la possibilitat que existeixi una proposició de llei és un dret dels ciutadans, que exerceixen en aquest cas la iniciativa legislativa de manera directa. Per aquest motiu, una ILP requereix d'un nombre determinat de signatures, mentre que una petició amb implicacions legislatives no les requereix, atès que són els mateixos diputats els que exerceixen en aquest cas la iniciativa legislativa que els correspon en virtut del seu càrrec.

Tanmateix, és interessant crear una passarel·la entre la ILP i les peticions amb implicacions legislatives. Per aquest motiu, les normes internes estableixen que una ILP que no aconsegueixi el nombre de signatures necessari es converteix automàticament en petició si, com a mínim, una quarta part dels signants ho demana.

D'altra banda, la Comissió de Peticions no és una comissió legislativa. Pot aprovar resolucions, però no pot remetre lleis al Ple –no pot nomenar ponències ni aprovar dictàmens relatius a proposicions de llei per tal que el Ple del Parlament els aprovi–. Per aquest motiu, quan la Comissió fa seva una petició amb implicacions legislatives, ha de remetre a una altra Comissió la proposta de modificació legislativa perquè sigui aquesta qui l'aprovi i la remeti al Ple.

Conclusió

L'experiència de l'actual Comissió, curta però fructífera, permet dir que aquest òrgan del Parlament, un dels més joves, té una potencialitat immensa per a la necessària tasca d'acostar les institucions als ciutadans. En un moment en què creix la desafecció –segons diuen els estudis i els sociòlegs– entre una ciutadania cada vegada més informada, i sobreinformada, i les institucions polítiques que la representen, és imprescindible obrir canals de participació ciutadana que permetin recuperar la legitimitat del sistema polític. És imprescindible construir mecanismes que permetin aproximar política i ciutadania. Proximitat és un dels conceptes clau per regenerar els nostres sistemes democràtics. I en el cas del Parlament, la institució que representa la sobirania del poble de Catalunya, és indubtable que la Comissió de Peticions s'està revelant, de manera intensa, com un dels mecanismes de proximitat amb la ciutadania més eficaços i poderosos.

Comencen a ser molts els casos en què els mateixos peticionaris han admirat i han reconegut l'actuació de la Comissió. D'entrada, pel que la mateixa Comissió suposa d'obertura del Parlament, per les possibilitats de participació directa que proporciona. I, en segon lloc, perquè, en les peticions que han estat assumides, s'ha revelat com un instrument eficaç per resoldre problemes concrets

dels ciutadans i ciutadanes. La Comissió, en aquests casos, és percebuda com un òrgan que ofereix solucions. I és imprescindible que els ciutadans entenguin la utilitat de les seves institucions per disposar d'un sistema democràtic efectivament saludable. Com a president actual de la Comissió de Peticions, m'atreveixo a afirmar que aquesta pot fer una contribució potser modesta –però sens dubte significativa– a aquesta salut.